

BANJALUČKE NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA - BANJA LUKA

God II. Broj 56 Banja Luka, 17 septembar 1954 Primjerak din. 10

Дјеловање територијалних организација СКЈ одразило се са успјехом у политичком и друштвеном животу

ИСТАКНУТО ЈЕ У РЕФЕРАТУ НА ГРАДСКОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ САСВЕЗА КОМУНИСТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

У суботу 11 септембра одржана је градска конференција Савеза комуниста у Бањој Луци. Конференцији је присуствовало 186 делегата и већи број гостију из предузећа и установа, школа и удружења. Конференцији је напред ЦК СКЈ БиХ присуствовао друг Нико Јуринчић члан ЦК СКЈ и секретар Среског комитета у Бањој Луци, више другова чланова среског комитета и претставници ЈНА.

Конференција је одржана у свечаној сали Дома културе, која је за ову прилику била врло укусно декорисана.

У току пријеподневног рада конференције реферат Градског комитета СКЈ за протекли период од одржавања прошле конференције, подијелила је другарица Вида Карабеговић. Врло богат и анализама прожет материјал који је реферат обухватио односи се на нека актуелна питања међународне политике и став наше земље по питању питања у међународном политичком збирању, а тежиште реферата је било у питању уло-

Дискусија је обухватила питања која је реферат поставио пред конференцију. Интересантна је била дискусија неких делегата о улози основне организације у предузећима, јер је било озбиљних појава да се организација у предузећу оријентира само на питање политичког и културног рада док је питање производње потпуно заостављено. Делегати су исто тако дискутовали и о раду органа народне власти, дајући примјерке и приједлоге који ће допринијети побољшању рада и развијању самоуправности као основе нашег општег друштвеног развоја. Ту је посебно третирана улога и данашњи рад збора бирача, као основне честице у обухватању најширих народних маса у управљању колективом.

Питање јачања економске базе комуналне заједнице такође је врло озбиљно претресено, обзиром да је код појединих предузећа било локалистичких тенденција и неуживљавања у проблеме комуне као цјелине. Чак је у том погледу било и кршења социјалистичке законитости.

Метод у раду територијалне организације био је тема неколико дискусија и из њиховог излагања могло се видјети да се

питања побољшања метода у раду и развијању стила поклањају пажњу.

Прије избора повог Градског комитета у дискусији је учествовао секретар Среског комитета СКЈ друг Нико Јуринчић.

ВИШЕ BRIGE ZA POBNLJŠANJE SOCIJALNOG SASTAVA ORGANIZACIJA SAVEZA KOMUNISTA U GRADU

У својој riječi друг Нико Јуринчић, секретар СКЈ, дајући анализу поднесеног реферата и неких дискусија између осталог је рекао: «Среска конференција Савеза комуниста, а посебно друг Дура Ручар Стари, упозорио нас је на неке важније проблеме у нашој организацији Савеза комуниста. Стога бић се задржао на два питања која су карактеристична за организацију СКЈ у граду а чим треба да се озбиљно позабави новоизабрани градски комитет. Једна од основних слабости градске организације јесте њен социјални састав. Наиме, из реферата смо видјели да је градска организација Савеза комуниста састављена претежно од службеника којих има преко 300 више него радника. Овакав састав организације неминувано усложњава низ других слабости у самом раду организације и њених чланова. Чињеница је а и iskustvo нам говори да у нашем граду има приличан број основних организација које се недовољно боре и залажу за измјену и побољшање социјалног састава своје организације. Карактеристично је да се код

појединих предузетних организација СКЈ овај процес споро одвија. Postoji još niz članova SKJ koji su opterećeni sa raznim malograđanskim shvatanjima, koji su uslijed oportunitizma i drugih poroka nedosljedni po mnogim pitanjima naše borbe za izgradnju socijalizma, dok sa druge strane mi u našem gradu, a posebno među radnicima imamo bezbroj divnih ljudi koji kroz svoj rad i kroz svoje političko stremljenje zaslužuju veću pažnju naš osnovne organizacije, a sigurno je da među njima ima velik broj onih koji bi mogli

Друга је питање колико се они сви скупа заједнички залажу и какве успјехе показују у своме раду. Kada ovo imamo u vidu onda je suviše slobodno reći da ih je veći broj neaktivan i da se želi izvući od svakog rada. Ne smije se pod tim razumijevati tih ljudi, nego naprotiv, treba shvatiti da su ogromna većina, sem pojedinaца, prijatelji naše zemlje i da su spremni da se u granicama svojih mogućnosti bore za sprovođenje našeg političkog programa kojeg su usvojili i za čije ostvarenje su spremni da se bore.

У сали за vrijeme рада конференције

да буду чланови Савеза комуниста.

Da bi naše osnovne organizacije u gradu bile još jedinstvenije politički i ideološki, da bi sa još većim uspjehom mogle da mobilizuju i sebe i široke narodne mase na konkretna pitanja našeg svakidašnjeg života, moramo brže da mijenjamo socijalni sastav naše organizacije. Ne treba u ocjeni ljudi polaziti od toga koliko on zna da govori i koliko je knjiški obrazovan, nego, prije svega, treba gledati ljude kroz to koliko su aktivni na svom redovnom poslu, koliko se bore za sprovođenje i razvijanje naših socijalističkih odnosa, sa koliko se volje i samoprijehora žrtvuju u našim društvima i masovnim organizacijama na sprovođenju naše politike.

Govoreći zatim o društvenoj aktivnosti naših ljudi, друг Нико Јуринчић је рекао, осврćući се на riječi jednog diskutanta: «Govoreći o slaboj aktivnosti intelektualaca suviše se slobodno polazi u ocjeni tih ljudi. Ja smatram da se u ocjeni ko je aktivan a ko ne, mora biti oprezniji. Meni se čini da smo mi sidoni da pretjerujemo kod ovakvih konstatacija. Donkle se možemo složiti da ima jedan broj slabije aktivnih drugova i drugarica, ali treba uvijek imati pred očima kakvim načinom i kojim sredstvima ih treba aktivizirati. Jedno je tačno, da se ni kakvom galanom ti ljudi ne mogu pokrenuti na jači i aktivniji rad. Pogrešno je i apolitično kazati da je 70% intelektualaca neaktivno, pogotovo kada znamo da je mali broj intelektualno obrazovanih ljudi koji ne djeluje u jednoj od društvenih, stručnih, političkih ili sportskih organizacija.

Danas se postavlja pitanje da li je kod nas u gradu društveni rad slabiji ili nije. Ako je slab, onda moramo kazati u čemu se to ogleda. Inače, dajući ovakve površne ocjene mi možemo djelovati demobilizatorski, jer nepadajući ljude, pa često i one koji dobro rade možemo i umanjiti ljubav i volju za rad. U našim organizacijama aktuelno je pitanje rada jednog broja komunista u društvenim organizacijama i društvima. Ja se slažem da u ocjeni člana SK treba polaziti i od njihove aktivnosti u društvenom životu i vidjeti koliko komunista i tu rade. Za aktivnost naših poјединih društvenih organizacija nesumnjivo mnogo se očekuje od aktivna komunista koje odmah poslije konferencije treba formirati tamo gdje je predviđeno. Istina mi imamo izabran jedan aktiv u «Borcu» i njega smo formirali prosto radi sticanja iskustva, no on ne radi kako treba, a za to su odgovorni komunista u tom aktivu.»

Na kraju друг Јуринчић је govorio o nekim pitanjima kriminala gdje je između ostalog rekao: «Pitanje oštećenja opšte-društvene imovine je aktuelna stvar kod nas u gradu i u srezu. Česte sitne krađe, razna prisvajanja društvene imovine, spekulacija i nedozvoljena trgovina i ustupanje proizvoda po nižim cijenama, sve su to pitanja koja mi dovoljno ne sagledavamo i protiv čega mi nismo dovoljno usmjerili svoju ostricu.

Sve su ovo pitanja koja traže da se naše organizacije bore protiv ovih pojava i suzbiju uticaj poјединih samovoljnih ljudi iz aparata i administracije.»

НА ШТА СЕ ЧЕКА?

Контрахирање површина за производњу сјемења житарица претставља свакако један од најважнијих задатака у оквиру припрема за овогодишњу јесењу сјетву. Задатак је утолико значајнији што је управо овогодишња жетва показала колико је проблем квалитетног сјемења акутан у нашој пољопривредној производњи. Зато се управо томе послу, који треба да обезбеди једи сјеме житарица за сјетву у слиједеним годинама, приступило скоро у свим крајевима земље с највећом пажњом и озбиљношћу.

У вези с тим, и политика контрахирања сјемења је ове године унеколико измијењена. Услови су за произвођаче повољнији, али се зато основни акценат приликом уговарања ставља на питање квалитета сјемења. Уговоре које произвођачи склапају са предузећима за промет житарицама, поред ранијих одредаби о површини контрахираног земљишта, цијени, висини аванса итд. обавезно се упосе и неке нове одредбе које произвођаче обавезују да на контрахираном земљишту примјенују одговарајуће агротехничке мјере. Начин контрахирања је због тога унеколико компликованији (потребна је између осталог и претходна анализа земљишта на контрахираним парцелама да би се тачно знало које врсте пшеничакког ђубрива треба употребити), али је зато Уредба оставила за тај посао довољан рок од скоро пуних два мјесеца.

Међутим, од објављивања Уредбе прошло је већ више од

четрдесет дана, почетак сјетве скоро је на прагу, контрахирања у неким крајевима се већ завршана, док Дирекција „Житопромета“ у Бањој Луци, која ове јесени треба да контрахира двије хиљаде хектара земље за производњу квалитетног сјемења, још није извршила ни најосновније припреме за почетак уговарања. Формулари за уговоре, напријер, још нису отштампани. Наиме, републичка Дирекција за промет житарицама у Сарајеву, одлучила је да она штампати једнообразне формуларе за све дирекције у републици, али то још ни до данас није учињено. Зашто? — то нико не зна да каже, али тек, посао стоји, док вријеме паравно одмиче.

Посао око контрахирања је ове године, као што је већ речено, унеколико тежи и компликованији него до сада и зато захтијева обимнији рад и солидније припреме. Зато се с правом може поставити питање — да ли ће Дирекција „Житопромета“, у слиједених 15 дана, колико још преостаје до почетка јесене сјетве, моћи у том погледу да надокнади изгубљено вријеме. Цио нови систем контрахирања срачунат је у првом реду на то да се на сјемењским парцелама обезбеди што потпунија агротехника, а једна од најважнијих агротехничких мјера је благовремена сјетва, и стварно би било смијешно ако би се, на тим парцелама, које по свему треба да буду угледне, сјетва житарица обављала у децембру.

В. Р.

Вида Карабеговић

ге организација СКЈ града у развијању и јачању политичког и друштвеног живота комуње. У том смислу подвучена је улога политичке и друштвене дјелатности комуниста, њиховог ангажовања у рјешавању проблема које намеће пракса и наш свакидашњи живот. У вези са овим констатовано је да су територијалне организације СКЈ, које су формиране у духу одлука VI Конгреса СКЈ дјеловале са успјехом, што се одразило и у политичком и у друштвеном животу града. Иако су организације као колективно политичко тијело те успјехе постигле, не може се рећи да је активност свих њених чланова била једнака. Ту је указано на низ слабости које се односе на неадаптирање основних организација на појаве туђе нације схватањима, на појаве малограђанштивне, некомунистичког односа према својој околини итд.

Реферат је посебно указао на недовољно активирање интелектуалаца у друштвеном животу града. Изаоланост у оквиру стручних удружења не доприноси даљем развијању друштвеног живота града, па је и ту задатак комуниста веома одговоран.

U društvenim organizacijama leži osnova razvitka samoupravnosti

Unazad nekoliko posljednjih godina na Srezi prnjavor- skom mnogo je učinjeno na razvijanju organa samouprave i organa narodne vlasti. Zahvaljujući baš tome, ovaj srez se brzo i nesmetano razvija u ugledan poljoprivredno-vo- čarski kraj koji će u najskor-rije vrijeme svoje proizvode plasirati ne samo kod nas, već i na inostranom tržištu. Ova- kav tempo razvitka društve- nih odnosa uslovio je bogatiji i sadržajni društveni i kul- turni život. Ovaj napis je dru- gi po redu koji tretira aktuel- na pitanja društvenog života naših gradova. Ovom prilikom izabrali smo Prnjavor, a go- vori nam narodni poslanik drug Jovo Humanjek.

sastancima društvenih organizaci- ja. U ovome je vidnu ulogu odi- grao Socijalistički savez radnog naroda. Sve akcije koje su poduzimane na terenu sreza prihvaćene su od Socijalističkog saveza i jedan dio zadataka uvijek su uzimali na se- be drugovi iz Socijalističkog sa- veza. To je naročito došlo do iz- ražaja kod sprovođenja široke ak- cije za izgradnju školskih obje- kata i akcije za zbrinjavanje rat- ne siročadi. Nedavno je u Tešanj upućeno pedeseto djece — ratne siročadi na školovanje, a to je za- sluga Socijalističkog saveza. Sva- ka akcija je popraćena političkim djelovanjem, a pomoć drugim or- ganizacijama takođe ne izostaje.

tičko društvo »Novak Plivašević« ima najjače snage. Ono je centar oko koga se u zadnje vrijeme o- kuplja većina mladih, i što je veoma važno, ono je do sada u svojim redovima okupilo i veći dio intelektualaca koji su našli svoje mjesto u društvenim zbiva- njima. Oni se rado odazivaju i za- to računamo na njih. Obzirom da se radi o pretežno mladim ljudi- ma čije su stručne i intelektual- ne snage iskorištene do maksimu- ma, i da su oni nesebični, kada se radi o sprovođenju u život iz- vjesnih zadataka, pa i mi nasto- limo da ih ne zapostavimo. Mislim da tome poklanjamo veliku paž- nju.

I ovdje se može govoriti o kul- turnoj djelatnosti koja ide u šir- inu, ali se ponekad, baš radi te širine gube perspektive. Evo, dru- štvo »Novak Plivašević« nije se ograničilo samo na mjesto nego veoma često daje programe i na- stupa van mjesta tj. na selima našeg sreza pa čak i u drugim sre- skim mjestima. Mnogo je učinje- no i rađeno na stvaranju jedne solidne veze sa ostalim kulturnim centrima i kolektivima iz drugih krajeva naše zemlje. U zadnje vri- jene bilo je i više posjeta sa strane za čim treba težiti i u budu- će. Banjalučko Narodno pozorište je takođe pomoglo neke akcije na ovom terenu, a nekoliko puta su i članovi njihovog ansambla pos- jetili i dali kvalitetne programe u mjestu.

Još jedno: u zadnje vrijeme za- paža se živa aktivnost na Narod- nom univerzitetu. Izgleda da su drugovi uspjeli da odaberu aktu- elne teme i da ih postave na pro- gram u datom momentu, što je u- slovilo širu popularizaciju preda- vanja, a samim tim i veći broj posjetilaca. Ovo je dalo potstrela drugovima na selu da i oni pri- stupe formiranju opštinskih Na- rodnih univerziteta, i već sada možemo kazati da su postignuti zadovoljavajući rezultati na ovom polju.

Jovo Humanjek

Ovakav razvitak društvenih odnosa logički je morao usloviti i sadržajno-idejniji kulturni život na terenu. On se naročito ogleda u bogatom i svestranom razvitku kulturne djelatnosti među nacio- nalnim manjinama. Međutim, ni ostala kulturna društva i grupe nisu zapostavljene. Kulturno umjet-

U Donjoj Ivanjskoj gradi se osmogodišnja škola

Jula mjeseca ove godine, odr- žana je masovna konferencija na terenu Donje Ivanjske na kojoj se između ostalog postavilo pita- nje izgradnje osmogodišnje škole. Svi prisutni jednoglasno su pri- hvatili prijedlog da se škola iz- gradi i ubrzo zatim prikupljena su prva novčana i materijalna sred- stva, nakon čega se otpočelo sa radovima.

Da se tako brzo otpočelo sa radovima doprinijela je brza ispo- ruka građe od strane ciglane iz Zalužana. Planirana radna snaga za izgradnju ovoga objekta na vri- jeme je obezbjeđena, tako da se nakon prvih dana moglo vidjeti kako rastu prvi metri zida. Om-

ladina i ostali stanovnici sela shva- tilo su šta selo dobija ovom iz- gradnjom, tako da se to odrazilo na radu.

Radovi na školi dobro napre- duju i već je postavljena krovna konstrukcija. Potrebne količine crijeva su pristigle i nalaze se na mjestu izgradnje. Svaki dan se očekuje da se krov pokrije.

Stara školska zgrada, koja se renovira i dograđuje, dobiće u- skoro dvije nove učionice i dva učiteljska stana. Dogradnjom ove zgrade stvorice se mogućnost da se u kratkom vremenu dođe do prostorija potrebnih za otvaranje viših razreda osmogodišnje škole. Muhamed Selman

OTVORENA JE MEĐUKLUBSKA IZLOŽBA FOTOGRAFIJA U JAJCU

Rad Narodne tehnike u Jajcu u mnogome se poboljšao. Redov- no rade kursevi foto kluba, radio kluba, moto društva, dok pomor- sko brodarsko društvo zaostaje, iako ima najbolje uslove za raz- voj, čak nisu učestvovali ni na takmičenju koje je održano na Plivskom jezeru.

Zahvaljujući inicijativi druga Muniba Žune koji je vrlo akti- van u foto klubu počele su pri- preme za otvaranje prve među- klubske izložbe fotografija koje je organizovao foto klub Jajce. Izložba je otvorena pred velikim brojem građana. Na izložbi koja

je otvorena učestvuju i izlažu svo- je najbolje fotografije. Fotoklub iz Sarajeva, Čapljine, Tvornice so- de Lukavac, Željezare Zenica, Li- štica, Mostar i Jajce. To je prva izložba ove vrste za koju vlada veliko interesovanje u Jajcu. Za- paža se svakodnevnim posjeta gra- đana i kolektivne posjete daka i radnih kolektiva.

Za najbolje umjetničke snimke od izloženih fotografija biće do- djeljene nagrade učesnicima. Me- đu članovima vlada veliko inte- resovanje za dalji razvoj i ope- sobljavanje na polju fotografije. Milan Jević

Školski odbor je novi organ u društvenom upravljanju školama

Na jednoj od svojih idućih sjednica Narodni odbor grada raspravljao je o prijedlogu Pravilnika o društve- nom upravljanju u školama, koju je, na bazi nacrtu Pravilnika republičkog savjeta za prosvjetu, nauku i kulturu NR BiH izradio Savjet za prosvjetu i kul- turu banjalučkog narodnog odhara. Pred nama su zbo- rovi birača, koji će raspravljati i o nekim pitanjima školstva. Evo zato osnovnih karakteristika radi infor- misanja odbornika i građana kao o prijedlogu Pra- vilnika, koji će se moći lakše sprovesti u život.

Normalno je da i u oblasti škol- stva, obzirom da i u svim drugim oblastima postoji društveno uprav- ljanje, uvedemo građane u uprav- ljanje. Rezultati koje postižemo kroz razne forme samouprave u narodnoj vlasti, proizvodnji, zdrav- stvenim i socijalnim ustanovama, jasno nam pokazuju da ćemo kroz društveno upravljanje u školama mnogo brže i uspješnije rješavati sve one mnogobrojne probleme koji su u vezi sa obrazovanjem i vaspitanjem pionira i omladine.

Prema prijedlogu Pravilnika po- red već postojećih organa uprav- ljanja u školama (nastavnički sav- jet, upravitelj ili direktor škole i razredno vijeće) uvodi se nov or- gan, društveni organ upravljanja, školski odbor. On se sastoji od 5 do 15 članova u čiji sastav ulaze građani koje predlažu zborovi bi- rača na čijem se terenu nalazi škola, roditelji koji se biraju na opštem roditeljskom sastanku ško- le, upravitelj ili direktor škole, nastavnici koje bira nastavnički savjet škole, jedan učenik viših razreda u srednjim školama kojeg biraju učenici škole. Sve ove član- ove školskog odbora potvrđuje Narodni odbor. U školske odbore škola učenika u privredi, nižih i srednjih stručnih škola predviđe- no je da još uđu članovi koje de- legiraju privredne i društvene or- ganizacije kao i domovi učenika. Školski odbor birao bi se na go- dinu dana.

Prijedlog Pravilnika dalje pred- viđa da Savjet za prosvjetu i kul- turu Narodnog odbora odredi broj članova školskog odbora za svaku školu prema broju učenika kao i dan izbora. Prvi sastanak školskog odbora saziva upravitelj ili direk- tor škole i na tom sastanku škol- ski odbor bira predsjednika, sekre- tara i blagajnika. Prijedlog Pra- vilnika predviđa da upravitelj ili direktor škole ne može biti pre- dsjednik školskog odbora. Predvi- đena je i mogućnost smjenjivanja člavog školskog odbora ako nje- gov rad ne zadovoljava, što može učiniti Narodni odbor na prijed- log građana, zborova birača i ro- ditelja učenika, kao i smjenjivanje pojedinih članova školskog odbora, što vrše oni forumi koji su ih izabrali.

Član 4 prijedloga Pravilnika o društvenom upravljanju u školama predviđa da školski odbor vrši ove poslove:

Upravlja školom i rješava sva važnija pitanja života i rada ško- le, analizira nastavno-vaspitanje u školama, donosi odluke i podu- zima mjere da se u školi stvore povoljni uslovi za rad i da se po- boljšavaju nastava i vaspitanje. Sprovodi svoje odluke preko čla- nova odbora, nastavničkog savjeta i upravitelja-direktora škole.

Organizuje diskusije i savjeto- vanja sa roditeljima, društvenim organizacijama i građanima o raz- nim pitanjima života i rada škole i vaspitnog uticaja na omladinu, pokreće razne akcije za unapre- đenje rada škole i vaspitnog djelo- vanja na djecu i omladinu.

Bavi se problemima učenja i vladanja učenika i njihovog uspjeha u školi i u cilju poboljšanja učenja, vladanja i uspjeha, rješava koje će mjere primijeniti nastav- nički savjet i upravitelj-direktor škole.

Stara se da se pravilno i na vrijeme izvršavaju obaveze prema školi koje proističu iz Zakona i drugih propisa.

Vodi brigu da se u školu upišu sva dorasla djeca i da sva upisana djeca uredno pohađaju školu, opo- minje roditelje (staratelje) učenika na zakonske dužnosti i zakonske

posljedice neurednog pohađanja škole.

Na prijedlog nastavničkog sav- jeta donosi odluke o udaljavanju i isključivanju učenika iz škole. U koliko bi se gledišta školskog od- bora i nastavničkog savjeta razila- zila, konačnu odluku donosi sav- jet za prosvjetu i kulturu Narod- nog odbora.

Rješava i donosi odluke o svim predmetima i prijedlozima koji mu budu upućeni sa roditeljskog sa- stanka i nastavničkog savjeta.

Zakazuje zajedničke sjednice školskog odbora i nastavničkog savjeta i u sporazumu sa njima zakazuje opšte roditeljske sestan- ke. Za ove sastanke priprema dnev- ni red.

Brine se za zdravlje i socijalnu zaštitu učenika i osoblja i rješava takva pitanja pomoću zdravstveno- socijalnih organa.

Organizuje vanredne oblike rada sa učenicima i rad školskih čita-onica, biblioteka, radionica, škol- skih kuhinja i slično.

Sastavlja predračun prihoda i rashoda škole na prijedlog nastav- ničkog savjeta i brine se da se odobreni predračun prihoda i ra- shoda pravilno i na vrijeme izvr- šavaju.

Brine se za održavanje i uređi- vanje školske zgrade, školskog dvo- rišta, igrališta i vrta.

Organizuje pripremanje školskih priredbi, svečanosti, izleta, ekskur- zija, ljetovanja, izložbi i slično.

Stara se o vaspitanju djece i omladine, o prosvjećivanju i kul- turnom uzdizanju naroda na pod- ručju svoje škole.

Obavezno podnosi izvještaj o svome radu dva puta godišnje op- štem roditeljskom sastanku i zboru birača na čijem je terenu škola.

Prijedlog Pravilnika nadalje predviđa najvažnije poslove koje treba da vrše nastavnički savjeti, upravitelji ili direktori škola, raz- redna vijeća, razredne starješine i roditeljski sastanci. Ovdje ćemo istaći neke nove momente koji su u vezi sa formiranjem školskih odbora kao najviših organa u u- pravljanju školama.

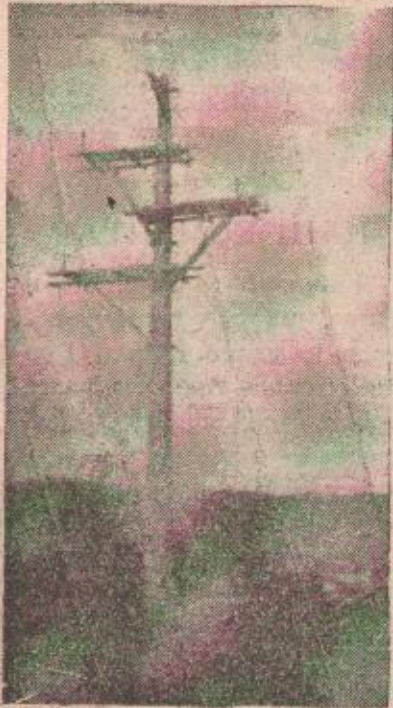
Nastavnički savjeti škola dužni su da sprovedu odluke školskog odbora i da predlažu školskom od- boru razna pitanja na rješavanje, obezbjeđujući potreban materijal. To je i dužnost upravitelja-direk- tora škole. Slučajneve razmimoila- ženja između školskih odbora, na- stavničkog savjeta i upravitelja- direktora škola rješavaće savjet za prosvjetu Narodnog odbora grada. Dalje je predviđeno da se na sjed- nice nastavničkog savjeta u sred- njim i nižim stručnim školama mogu pozivati i predstavnici omla- dinske organizacije u slučajevima kada se raspravljaju pitanja uče- nika i vladanja učenika. U slučaje- vima kada školski odbori ili na- stavnički savjeti utvrde da rad upravitelja-direktora škola ne za- dovoljava, ili da je u protivnosti sa zakonskim propisima, zadacima i ugledom škole, mogu predložiti Narodnom odboru grada smjenji- vanje upravitelja-direktora. Pra- vilnik dalje predviđa da školski odbori sazivaju i rukovode opštim roditeljskim sastancima škole koji takođe imaju mogućnost usmjera- vanja i kontrole rada školskog od- bora i nastavničkih savjeta.

Iz navedenog se jasno vidi da će se uvođenjem društvenog uprav- ljanja u školama bitno izmijeniti stari način rukovođenja školama i stvoriti veće mogućnosti uticaja i intervencije društva u ovoj va- žnoj oblasti za razvitak i napre- dak komune.

Uzroci čestih prekida struje

Banja Luka se neprestano razvija pa i potražnja električne energije, potrebne za sve njene potrebe raste iz dana u dan. Stari izvori električne energije kao što su termoelektrana i hidrocentrala u blizini grada, nisu bile u stanju da podmire sve potrebe u električnoj energiji, tako da je Električno preduzeće bilo prinuđeno da se snabdijeva strujom iz termoelektrane „Prijedor“. To je snabdijevanje trajalo sve do januara mjeseca ove godine. I baš u tom vremenu, nastala je kriza u pogledu nabavke ugljena dok su elementarne nepogode činile posebnu smetnju, tako da nije postojala mogućnost snabdijevanja iz Prijedora.

U tom vremenu radila je samo termoelektrana koja je pokrivala svega 40% potreba u električnoj energiji. Situacija je bila vrlo teška. Čim je završen dalekovod Una — Bihać — Banja Luka i čim je proradio prvi agregat na hidrocentrali u Kostelama, Banja Luka je napajana električnom energijom isključivo sa toga izvora. Samo taj jedan agregat davao je 1500 kilovata, dok danas,

Dalekovod

kada je već pušten u pogon i drugi agregat, 3000 i nešto kilovata, koliko oni ukupno daju, uglavnom podmiruju snabdijevanje Banje Luke i Ljublje, jer „špičak“ u trenutku najjačeg opterećenja energetskog sistema u gradu iznosi nekih 3500 kilovata časova.

Znači, Banja Luka se snabdijeva strujom čak sa Une, preko dalekovoda dugog oko 140 kilometara. No i pored toga postoji niz poteškoća koje i dovode do svih ovih prekida struje koji se dešavaju u gradu.

Hidroelektrana na Uni je mlada centrala, sa uređajima koji su uglavnom izrađeni u našim tvornicama. Njihova puna vrijednost zapravo nije u potpunosti ispitana, te se i sada ispituje, dok su u punom pogonu i opterećenju. Ako se i desi prekid, nije to nikakvo čudo.

Sam toga regulator koji je izgrađen u Litostroju, nije usavršen u onolikoj mjeri kako bi to trebalo da bude, te se dešava da i on izbaci iz pogona centralu.

Da bi se otklonili ti kvarovi treba uspostaviti vezu sa centralom a kako je centrala udaljena oko 140 kilometara, to je veza moguća jedino telefonom. Olakšica koja je do sada postojala u PTT službi, koja je ranije pod šifrom „Elektronički prekidala“ sve telefonske razgovore da bi se uspostavila veza za potrebe elektrane, sada više ne postoji iz ko-

mercijalnih razloga. Čak i kada se uspostavi veza sa centralom, potrebno joj je poslati nešto električne energije za pumpe, koji tjeraju ulje u ležajeve potrebnih uređenja. Cjelokupna ta manipulacija da se popravi kvar bilo na vodi, ili u samoj centrali na Uni, traje u najsrećnijem slučaju 15-20 minuta.

Da bi se ubrzala manipulacija oko uklanjanja kvarova, a što nije slučaj samo u Banjoj Luci, nego u svim mjestima odakle se električna energija dovlači sa većih daljina, potreban bi bilo imati male otpremne radio stanice koje bi imale domaći tokovi da se mogu povezivati potpuno nesmetano bez posredstava PTT službe. Iako te otpremne radio stanice nisu jeftine, one bi se brzo amortizovale, jer sume koje se uplaćuju na račun PTT usluga su ogromne.

U svakom slučaju ovaj problem snabdijevanja Banje Luke električnom energijom biće riješen izgradnjom dalekovoda Banja Luka — Jajce, jer će se tada grad snabdijevati strujom sa dva kraja. Dođe, silom okolnosti stvari moraju teći onako kako su do sada tekle.

M.

U dolini počela gradnja kanala za odvodnjavanje

Ovoća ljeta u selu Dolini kod Bos. Gradiške početo je sa gradnjom kanala za odvodnjavanje Lijeve polje. Ova kanal je od presudnog značaja jer će se time uspjehi da spriječe poplave koje prijetu svakog proljeća kad nabuđa Sava, a osim toga osposobiće se veliki dio zemljišta za obradu.

Lijeve polje je plodna isto onako kao što je slavonika ili vojevanika, jer plodna na njoj može da urodi do tri metra po dužini (a ne po 30 cm kao ove godine), a kukuruz može da prebaci i preko četiri. Isto tako mogu uspijevati i šeherna reba, sunčokret, konoplja i razno povrće, po bahu uslijed podvodnog terena ta rodnost je umirena na lijeve poljskim livadama.

Ali, osim toga ovdje isto tako je omoguće uzgajanje stoke i svinja, a u gornjim krajevima voća.

Izgradnjom kanala izgleda da će Lijeve polje ipak dobiti svoj pravi karakter, a lijeve poljski seljaci sa sigurnošću očekuju plodove sa njega.

Ovo je nesumnjivo najveći potež u Gradiškom srezu od oslobođenja do danas.

Vojo VUJANOVIC

Лиценцирање пастуха

У Прњавору је извршено 11 септембра ов. год. лиценцирање пастуха где је од укупног броја 118 пастуха предведено 67 пастуха односно 57% од пописаног броја.

Лиценцирано је укупно 4 пастуха, као премлада остављено је 23, а одређено за кастрацију 40 пастуха. Предведени пастуци су углавном тип босанско-брдског коња са његовим крижанцима. Код одабирања приплодних грла водило се рачуна да се одаберу пастуци боље грађени и у типу липицанера односно његових крижанца. Константо-

На свим срезовима, па и на босанско новском извршене су припреме за почетак нове школске године. Недавно су завршени и поправни испити на гимназији и другим школама. Посла је било много. Међутим, и у будућности, а нарочито у овој години, пред наставницима и професорима стоје обимни задаци и тешкоће за чије је отклањање потребно уложити максимум напора. Хоће ли Удружење професора и наставника у Босанском Новом успјети да савлада све тешкоће на које ће наићи у овој години? Мислимо да хоће! Уосталом, то је удружење и наставнички савјети јединих школа, до сада већ до-

Гимназија у Бос. Новом

казало да је дорасло за ове па и теже задатке. Чињеница је да су професори, наставници и учитељи, поред рада у школи, или ван ње, имали видниг удјела за успјешан завршетак радова на изградњи школа на терену овога среза. Без обзира, што је често пута било и извјесних негативних тенденција и застрањивања, поготову када су у питању проблеми опште-културног развика среза, ипак је наставнички кадар дао добар допринос у сређивању прилика на срезу и борби против неписмености. Ето, учитељи на селу били су веома често иницијатори широког покрета за изградњу нових школа. Јер, материјална средства и финансијски ефективи, који су у овој години стојали на располагању Савјету за просвјету, били су мали и недовољни. У односу на стварне потребе, двадесет милиона динара није много.

РАЦИОНАЛНО КОРИШЋЕЊЕ КАПАЦИТЕТА

Оно што је буџетом предвиђено у овој години за подизање школа на терену среза управо је довољно за довршавање и проширење гимназије у Босанском Новом. А овако, на проширење, односно доградњу другог дијела гимназије дато је свега десет милиона динара. Остало је учињено на добровољној бази. И то је успјехом. Почев од професора до ученика из нижих разреда, сви су се са вољом и неискривом енергијом бацили на посао. И ево, већ сада, у овој школској години настава ће почети у новом крилу зграде.

Ево још једног упоређења. У колико би се новац са којим овдје располажу употребио на изградњу објеката који би били подигнути једино из тих средстава без учешћа народа, онда би са тим новцем могли подићи свега двије школе. Овако је приступљено изградњи више школа на терену среза. Тако ће из ових ефектива бити подмирени трошкови за куповину неопходног потребног материјала и плаћање стручне радне снаге. Сви остали послови биће обављени на добровољној основи. Основне организације Социјалистичког савеза

која је смјештена на брду коме је приступ непогодан. Али, школа је потребна и њеној се изградњи морало приступити јер на овом терену има приличан број дјеце која не похађају школу. Боље се терен није могао изабрати. И ето, баш овдје дошла је до израза љубав народа према дјец и брига за њихов просперитет. То се најбоље огледа у томе, што су ипак прихватили приједлог да се у овој години почне са градњом школе. Тешкоће, које стоје на овом путу су велике. Оне се нарочито огледају у чињеници да је допрема материјала на градилиште веома тешка. Посебан проблем је вода која се налази у подножју брда па се мора транспортовати у бачвама или вући на коњима. Када је требало приступити шаљењу крча онда је сељак Вељко Дробић из Календера дао двадесет метара дрвета из своје шуме. На овај начин многи су помогли акцију изградње нових школа.

Тако се према општем плану изградње школа на босанско-новском срезу граде три нове школе и шест дограђује, односно адаптира.

ОТВОРЕНА ЈЕ ПРВА ШКОЛА

Недавно је уз велико учешће народа отворена прва школа на Срезу босанско-новском. Тог дана је у Градишма било право славе. За кратко вријеме биће отворено још неколико школа. Нова наставна година почела је у новим школским просторијама. Све школе са којом се градњом почело у прошлој години биће у потпуности довршене у овој. Међутим, школе чија је изградња започела у овој години биће до зиме стављене под кров а са радовима ће се наставити почетком прољећа. У међувремену ће се обезбједити потребан материјал и инвестиције за наставак грађења.

Д. МОМЧИЛОВИЋ

Извршене су припреме за отварање сточарске изложбе у Котор Вароши

Обзиром да се из године у годину бројност добрих приплодне сточе на сточарску изложбу у Котор Вароши стално повећава, Савјет за привреду Народног одбра срезу оформио је комисију за припреме. На Срезу которварошком постоји велико интересовање код пољопривредника за одржавање сточарске изложбе. Добри сточе грши се и из села удаљених преко 50 км. Одзив пољопривредника је велики.

Комисија за организацију сточарске изложбе до данас је већ извршила агитационе радове на срезу и то не само путем плаката него и уз помоћ НОО-а који су путем конференција упознали грађанство са одржавањем редовне сточарске изложбе. Образоване су четири стручне комисије које ће имати задатак да изврше класирање приплодних грла на дан изложбе и да најбо-

свише 40.000 динара, пчеларство 25.000 динара, пчеларство 18.000 динара, и на култиварство 5.000 динара.

За одржавање овогодишње сточарске изложбе Савјет за привреду Народног одбра срезу попустио је паровозу Бригу. На својој одржаој последњој сједници претресао је питање одржавање изложбе и том приликом усвојио приједлог рада који је поднесен по комисији. Пошто су финансијска средства у овој години већа за 100.000 динара од средстава која су била дата за одржавање сточарске изложбе у виду награда, то је Савјет предложио да се један дио повчаних средстава утроши за набавку приплодних грла и куповину пољопривредних алатки, а тим да се пољопривредницима у висини новчаних награда додјељују набављена средства. То из разлога што би се додјељивањем пољопривредних алатки, односно приплодних квалитативно добрих грла утјецало на пољопривреднике стимулативно у погледу узгоја и повећања квалитативног сточног фонда на срезу а уједно и стварањем већег бруто производа у пољопривреди опште.

Како је у овој години организациони рад око одржавање изложбе развијен постоје сви услови да овогодишња редовна сточарска изложба која се одржава у Котор Вароши, буде једна од најбољих досада одржаних сточарских изложби. С. БИЛИЋ

љим узгајивачима приплодних грла изврши дојелу новчаних награда.

По приједлогу комисије предвиђени износ за награде су 350 хиљада динара распоређује се: на коње 70.000 динара, бикове-краве 100.000 динара, на оаце 92.000 динара,

Стево МАРИНКОВИЋ

ПЛОДАН РАД ДОБРОВОЛЈНОГ ВАТРОГАСНОГ ДРУШТВА У ПРЊАВОРУ

Спремност и одлучност да на знак sirene у свако доба дана и ноћи подузме потребну интервенцију у спаšаванју народне имовине од пожара постигао је сваки члан DVD у Прњавору.

Много је труда и напора требало уложити да би се савладали стручна вјештина у борби против пожара, али волја и интерес чланова друштва омогућили су да се савладају све препреке и да се постигне жељени успјех и зато се данас с пуним правом може рећи да DVD у Прњавору спада у ред бољих друштва у нашој Републици, а то ће потврдити и два одликовања која је друштво добило, као и приједлог да се одликује државним одликовањем.

ПОЧЕЛО СЕ БЕЗ ИЧЕГА

Када је 1946 године поновно оформљено DVD у Прњавору није се расплагало ни чим. Од старог предрадног друштва остала је, у наслеђу само једна труба! Тробој је укротити стихију пожара, али како и чим?

Волја и одлучност чланова друштва били су главни и одлучујући фактор. Друштво је приступило стручном образовању својих чланова у подизању превентивних мјера против пожара. За врло кратко вријеме друштво је успјело да набави све справе и уређаје које су потребне једном савременом друштву. Сада располаже властитим домом који је сagraђен искључиво за потребе друштва, а има и свој дувачки и тамбурашки оркестар.

ВИЈЕСТИ ИЗ СВОДНЕ ОТВОРЕНА ПОШТА

Недалеко од корита хуђиве Саве у селу Сводни завонила је први пут у септембру ове године мала централна телефонска уређаја. Сада ће телеграфске жице повезати овај мали подкозарски крај са насељима и градовима цијеле наше домовине.

Пренос поште досада је био тежак те је Народни одбор општине Сводни подузео све мјере да се шабе зграда погодна за смештај поште. Писма су стизала перодично некада стара и по три мјесеца. Штампу је мало ко могао читати, те је народ за обична писма и штампу морао ићи чак у Бос. Нови.

Народни одбор општине уредио је за пошту потребну просторију а Дирекција пошта дала је намјештај и увела телефонску централу. Допремне штампе у селу много ће допринијети културном развоју народа овог подкозарског краја. Читавица ће имати сад сваки дан штампу.

У СЕЛУ АХМЕТОВИЦИМА ПОДИТИ ЋЕ СЕ СПОМЕН- ПЛОЧА ПАЛИМ БОРЦИМА У ТОКУ РАД-А

Општински одбор Савеза бораца затим организације СК, ССРН и Народне омладине покренуле су велику акцију за изградњу спомен-плоче погинулим борцима и жртвама фашистичког терора.

У плану је градња једне зграде за читаоницу на коју би се ставила спомен-плоча палим борцима.

ГРАДИ СЕ ШКОЛА У СЕЛУ ПРУСИЦИМА

У селу Прусцима, Босанско-ловски срез, почела је прије извјесног времена градња школе. Засада се радови одвијају нормално, док је раније било потешкоћа при набавци материјала. Досада је доведено око 300 кубних метара камена а утрошено је преко 2.000 добровољних радних часова. Како причају чла-

у друштву је формиран и пионирски вод који је у потпуности савладао нови вјежбовник. Уназад годину дана формиран је SSDVD и штаб бригаде за пет подручних друштava у Лишњој, Шибовској и DPD »Ђуро Пучар Стари«.

Око 20 чланова друштва са успјехом је завршило курс а у зимском периоду оформиће се подофицирски курс за чланове друштва.

Само у току прошле двије године друштво је интервенисало код 30 пожара и спасило народне имовине у вриједности од око 30 милиона динара.

МЕДУ НАЈБОЉИМА

Тешко би било рећи који је од чланова најбољи у друштву, јер је активност свих њих готово подједнака. Обзиром на године и поданим одликовањима могли би се истаћи као најбољи другови **Корсун, Branković, Mehinović, Dervić и Smolić.** У друштву има и почастих другова који услјед старости нису више у могућности да активно раде. Интересантно је истаћи да је Čamil Bakalbašić провео у друштву преко 35 година активног рада и још данас као почасти члан настоји да што више допринесе у друштву.

Скоро све своје слободно вријеме чланови користе у просторијама свoga дома гдје су развили све форме забавног и друштвеног живота. У domu ћете увијек чути пјесму, свирку и виђецете добре шахисте.

Владо Милковић

нови школског одбора омладине се није најбоље показала, док од старијих људи парочито треба споменути залагање старог Ристе Жујића који има преко 30 година. Успјед непогодног терена нарочито би требало повести рачуна о добављању материјала за вријеме лијепих дана. У агитацији за изградњу ове прве школе у овом селу највише се истакло залагањем у раду друг Милан Игњатовић и друг Браво Којић секретар Општинског комитета СК.

Д. МУТИЋ

Почело је зборовање припадника предвојничке обуке у Јајцу

Почело је овогодшње јесење зборовање припадника предвојничке обуке у Јајцу. Све су припреме на вријеме извршене и много се озбиљније пришло овом задатку него прошлих година. Војни отсек је организовао петодневни семинар са вјештачким кадром, а војни гарнизон је обезбједио предаваче — активне официре. Семинар је успио и показао добре резултате. Нарочито је подвучено какав однос треба да имају командири према омладинцима јер је било и грубих односа од стране појединих командири у досадашњем логоровању. Општински народни одбори су на вријеме упознали омладинце и прикупили средства за исхрану. Припремљене су и просторије за смештај и исхрану.

Зборовање се изводи само на једном мјесту: на подручју општине Шипово за све омладинце из осталих општинских одбора са територије Среза јајачког. Тако ће се они међусобно боље упознавати и више је омогућен бољи идеолошки политички и културно просвјетни рад као и већа контрола при извођењу наставе.

Зборовање је почело 9 септембра 1954 године и трајаће до 7 октобра 1954 године. Кроз ово

Нека ми буде дозвољено да се послужим ријечима аутора чланка (»Прилог дискусији у борби против надреализма«) објављеног у једном од последњих бројева »Банјалучких новина«. Ево шта он каже: »Попљива надреализма заплушнула је разумљиво и наш град и наш крај, али пошто последњи коров још није ухватио чврстог корјена, треба благовременом борбом онемогућити његово ширење у почетку...«! Овако овај наш критичар жели да се на вријеме одбаци као посве штетна ова књижевна »поплава« која је изгледа по његовом мишљењу и по мишљењу још неких критичара наступила преко ноћи.

Потребна је и похвална здрава критика и јавна полемика по свим питањима која проистичу из животних потреба нашег људског и нашег друштва, јер је здрава критика најбољи кључ за рјешавање свих друштвених питања па и питања наше књижевности и литературе уопште. Али од људи који покрећу и воде овакве дискусије тражи се, поред суштинског познавања теме о којој говоре, још и друштвена одговорност за оно што кажу. Негирати надреализам као књижевни правец без непознавања његовог извора и развоја, и његовог данашњег мјеста на лjestвима литературе естетике није препоручљиво а још је мање препоручљиво »откривати« га тамо гдје га уопште и нема. Ми не усвајамо надреализам и никад га не желимо прихватити као носиоца естетске мисли (јер он то и није), али исто тако не можемо ни опорећи његову улогу у развоју наше поезије и књижевности уопште.

Природно је и оправдано да ова наша полемика да што плодније и корисније резултате. Ја управо и мислим да је основни задатак ове дискусије био да младе људе који имају смисла и талента за литерарна стварања, окрене лецем према нашој стварности. Но, ово не значи да су они сада окренути леђима (бар за многе не значи). Пokuшати корекнути један корак напред изнад вријеме, ма ко је то хтио, никад није наизајило на спонтано одобравање, па чак ни онда када се реализација тог корака у догледном времену јасно назирала. Ово не значи да се треба истрајавати некуда напред — а апстрактно, јер би то онда значило одвајање од друштва и тиме постати некористан, а понекад свјесно или

зборовање проћи ће преко хиљаду омладинца већином са села који нису обухваћени наставом у предузећима.

На мјесту зборовања су обезбјеђени лијепи уређени полигони са свим справима за стручну и физичку обуку, а материјална средства која су недостајала обезбједио је гарнизон ЈНА Јајце.

И овога јесењег логоровања посветила се велика пажња према омладинцима не само у стручном оспособљавању војне наставе већ и на свим осталим пољима рада. Срески комитет Народне омладине је направио план предавања политичких и популарно научних тема и обезбједио предаваче. Многи омладинци који су са села пису гледали кино претставе које ће моћи да виде на зборовању. Изградња су игралишта за ногомет и одбојку, а војни отсек је обезбједио довољан број разних лопти. Срески стрелачки савез је направио распоред тако да ће сваком омладинцу бити омогућено да гађа бојевог пушком са довољним бројем бојевог муниције. Тако ће се популарисати стрелачке друшине и омасовити јер код омладине влада велико интересовање.

ДИСКУСИЈА ЈЕ ОТВОРЕНА

Писање и писање о писању

несвјесно штетан. Овдје се ради о умјетности, јер права умјетност, треба и мора бити својина друштва јер из њега и проистиче.

Отуда долази и задатак умјетника - књижевника да пише за друштво, за људе. Од онога шта ће дати и колико ће дати друштву, зависи и његова величина. Шта ће се и колико ће се казати, то најчешће зависи од форме и начина казивања. Ми знамо да свако живо биће има своју индивидуалност. Исто тако је познато да сваки људски има поглед на друштво и своје мишљење о њему. Да ли су ови погледи и мишљења варијабилног или константног карактера то зависи од средине у којој он живи и друштвеног утицаја, па било то у негативном или позитивном смислу. Овим хоћу да кажем да умјетник не може прескоћити своје вријеме ни ван друштвене стварности. Ријеч је о индивидуалном, ријеч је о мишљењима и погледима на друштво, ријеч је о умјетничком изразу, јер из овог и проистиче оно оригинално, које кроз неку форму тражи свој израз, у нашем случају кроз поезију. Овдје има лутанја и тражења, и неразумљивог, и досадног, али све ово не може се, а није ни поштено назвати реакцијом. Идеално би било не гријешити. А шта треба учинити за овакве грешке? — За нејасноћу у поезији. Разумије се критиковати, тражити објашњења, узаконити на штетности (у колико их има) и тиме постићи оно жељено.

И писање и писање о писању избија на свјетлост стварности, па нека ми опросте другови V. Trninić и V. D. што ћу учинити краћи осврт на њихове списе који се такође уврставају у ову полемику, и ја ћу рећи да је неопходна ова дискусија и да се баš пјоме може постићи онај прави циљ. Али ми се чини да ова наша дискусија није ни пошла, и да још увијек не иде оним правим током. Чини ми се да је основни разлог томе, што је друг V. Trninić отварајући ову полемику помијешао три ствари: **надреализам** као декоративни правец у књижевности, **modernizam** као савременију форму литерарног казивања и **помодарство** као бесмисленост. Тајно је да нешто од овог има и у пјесмама објављеним у »Младом Крајишнику«. Али чега? Надреализма баš најмање. Има овог другог, а трећег има прилично. Ја мислим да би о овом трећем требало највише говорити — о помодарству које се крије под плаштом »modernog« и савременог израза. Чудно је и помало неразумљиво да наши водећи књижевни листови који би требали да својом посредношћу стварају код читалца естетски однос према животу, pune своје ступце овим безидејним и беснијесним текстовима. (»На девојци коју рози а реп јој од зумбула« — прозни текст Лјубише Јоцића објављен у 33 броју »Књижевних новина«).

Опште узевши по његовом мишљењу све су пјесме у овом листу (узеве двије), које су досад објављиване »надреалистичке« и »реакционарне« и понека безидејна и безживотна. Овакав начин прилажења младим људима који су испуњени искреном жељом да нешто корисно кажу у поезији, даје збуњујући одјек и чуђење. Ја мислим да књижевност није нешто што се може званичним актом каналисати у један ток. Ово није у швањима нашег друштва нити ће икад бити. Ево шта каже Душан Матић у свом чланку »Kad god se povede теоретска дискусија о књижевности« (»Књижевне новине 31«) »Од литерарних дискусија не треба више очекивати него што оне могу дати: извјесна расвјетљавања. Акцент је на дјелима. Све остало су скеле. Признати аутономност књижевног стварања, то значи дати размаша стваралаштву. Књижевници међу собом, то је већ доказ, могу да буду и распре а то ће бити добро за развој наше књижевности, у овом тренутку и чак када не би било разлика требало би их измислити.«

Овај цитат јасно каже да једна вода не мора покретати све во-

А друг V. D. је схватио напис V. Trninića, као општи јуриш на нашу савремену поезију, па је не бирајући ни ауторе, ни њихова књижевна остварења ошинуо, како се оно каже »оштром косом по сазрејој трави«. Kad се читалац загледа у крупна слова D. »Grana smisla« (»Banjalucke novine«) за тренутак помисли »да је Краљевић Marko stigao на Kosovo polje«. По D. мишљењу умјетност и стварност морају бити исто, што значи да се поезија не смије служити никаквим симболима и посебним умјетничким саопћавањима. У овом случају svakodnevni говор би био умјетност. Мислим да се поезија не смије служити неким апсурдним реkvizitima, али разлика између обичног (svakodnevnog) govora и поезије мора постојати. Ово не значи да овај распре треба отићи толико далеко да поезија постане неразумљива. Стварањем великог јаза између svakodnevnog govora и оног што се зове поезија и узимање неких неприкладних rekvizita, dovode нас неки аутори пјесмама објављеним у »Младом Крајишнику« на жељу да им укажемо на ове недостатке. Да им кажемо да су нејасни, да њихова писања никада неће наћи праву примјену, све док не буду јасна и приступачна нашем читаоцу. А кад се ово постигне онда неће бити ни »Прилог дискусији у борби против надреализма« ни »Grana smisla«.

Душан BURSAC

НАШ КОМЕНТАР

Чини нам се да много истине има у формулацији коју је изнио Душко Бурсаћ у своме прилогу дискусији о борби против надреализма — о помодарству под којим се плаштом крије немоћ пјесничког израза. Али, гдје је граница истинског поетског тражења израза, а гдје је афектација? На ово је тешко дати одговор. Водити и даље полемику у којој ријеч једне стране захвата по три четири ступца да би у идућем броју све те наводе оповргао слиједехи дискусант?

Сматрамо да је тема захватила многе дубоке корјене и да ће за плодносни резултат најпогоднија бити дискусија коју би у том смислу могао да организује Клуб младих књижевника који је прошле године тако активно дјеловао у друштву »Веселин Маслеша«. Познато нам је да се велики број културних и јавних радника заинтересиран за питања које је друг Trninić изнио у свом првом напису и против којих се формулација група младих доста аргумен тирано бори. Препустимо литерарној секцији или Клубу младих књижевника у друштву »Веселин Маслеша« да окупи круг оних који желе и имају још тога да кажу да би дискусија са свих страна обухватила питања која данас нису актуелна само у Бањој Луци или у »Младом Крајишнику« него која постављају млади пјесници у пијелој нашој земљи и коју третирају есеји и прилози дискусијама у нашим најремениранијим часописима.

Редакција
Културне рубрике

J. M. denice.

Kulturna kronika

Nova pozorišna sezona je na pragu

Nedavno je u Klubu kulturnih radnika priredena diskusija o ovogodišnjem repertoaru...

Repertoar je utvrđen za cijelu sezonu i to samo ono što se uistinu može izvesti...

rolna ličnom intervencijom kod engleskog admirala spasila Rijeku od bombardiranja...

like četvorice u evropskim pitanjima »Obradujemo u miru naše bašte«.

cipijelno za pozorište sa djecom ili za pozorište za djecu.

Opereta postaje već pomalo nužno zlo, finansijski regulator, a

Direktor drame: Ferdo Delak

Obzirom da je sezona na pragu, zamolili smo direktora drame Banjalučkog pozorišta...

Prema jednoj novinskoj vijesti, koju Uprava narodnog pozorišta u Banjoj Luci nije demantovala...

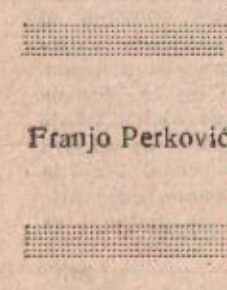

Kaja Ignjatović

škoće, koje se još uvijek neizbježno pojavljuju, mogu lakše svađati.

Pozorište... Pa, ono igra pred knjige najznačajniju ulogu u oblikovanju narodnog duha...

Ansambl naše drame popunjen je novim rediteljem, Slobodanom Sedlarom...

Franjo Perković

nja Sarajevske drame Kaja Ignjatović, prvak Splitske drame Franjo Perković...

Dobili smo in ovog tehničkog šefa, starog pozorišnog majstora Franju Jurjeca...

O Popoviću, klasiku našeg »bludermajera« i njegovoj komediji »Zla žena«...

Kreft je u savremenoj slovenačkoj književnosti poznat pripovjedač, esejista i dramatičar.

ušaio u književnost vrlo mlad — iz gimnazijskih klupa. Pisao je novele, romane i drame...

Drago Zerve, poznat je prije svega kao čakavski pjesnik, napisao je nekoliko komedija...

je uzet jedan istinit događaj iz 1813 godine. Zapisan je u sadašnjim municipalnim riječkim spisima...

Ljudevit Gerovac

U junu mjesecu 1907 godine u Banjoj Luci je pripreman doček poglavaru Bosne i Hercegovine...

Markantni primjeri Kočićeve otvorene borbe protiv okupatorske vlasti

U junu mjesecu 1907 godine u Banjoj Luci je pripreman doček poglavaru Bosne i Hercegovine baronu Alboriu...

Maša Perenčević

Na prilično širokom planu oko podviga Karoline kao okosnice, autor je pokazao društvene i političke prilike grada Rijeke...

Jakša Kušan, Bosanac, rodom iz Čevljanovića, piše pjesme, novele, romane, komedije i drame...

Iz strane literature upoznaćemo Šoovog »Davalovog učenika«, O' Nellovu »Anu Kristi«, Rolandovu komediju »Obradujemo u miru naše bašte«...

Nema pozorišta o ozbiljnim umjetničkim pretenzijama koje ne bi imalo na repertoaru ponco od Šoovih djela...

Lidija i Jovan Bulajić

una nije dostigao nijedan savremeni dramatičar.

Zorž Rolandova komedija — satira, lak je prošle sezone osvojila francuske pozornice...

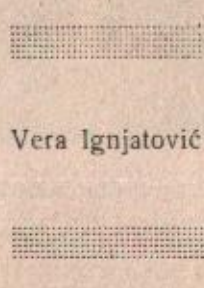
Nobelov laurent O'Neil, autor je možda najpopularnije, najviše igrane, najradije gledane i već nekoliko puta okranizirane drame »Ana Kristi«...

Milorad Spasojević

Na repertoaru imamo Koraltovu komediju »Mletački trojci«. Ovu su komediju igrali dvorski komedijanti na francuskom dvoru u Parizu 7 decembra 1773 godine...

»Mletački trojci« slove kao najbolja komedija ove družine. Siže

Vera Ignjatović

ovoga komada naći ćemo već i kod Plauta (Menehmi).

Dva interesantna komada su Ratiganov »Duboko plavo more« koje će nam zamijeniti salonsku komediju i Elmer-Harisonova drama »Doni Belinda«...

Još i Dostojevski. Ali Dostojevski koji liči više na Gogolja ili Ostrovskog. »Ujakov san«, komedija u kojoj će glavnu riječ imati naš ženski ansambl.

Nismo smetnuli s uma ni pretstave za djecu, no konačna odluka koja ćemo djela prikazivati još nije donesena...

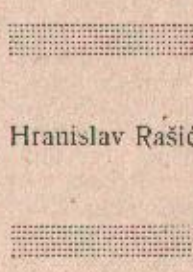

Žiža Mažar

kako su naše dotacije vezane uz naše prihode, uzeli smo i mi operetu u obzir. Za sada je pala odluka za Tijardovićevu »Malu Floranu«...

Pitanje scenografa riješavaćemo od slučaja do slučaja, osigurali smo saradnju nekoliko izvršnih scenografa.

Smatramo da naša pozornica treba da bude tribina sa koje će

Hranislav Rašić

zračiti dvije riječi: Sloboda i Istina. Ali da te velike riječi možemo iskreno prenijeti u srca naših gledalaca...

Reditelj: Slobodan Sedlar

nitija riječ zvuči lažno i namješteno.

tvora u Banju Luku savjetovali su mu pojedini građani da se on »skloni negdje van Banje Luke, jer će ga i dalje vlasti progoniti«...

Za vrijeme njegovog tamnovanja u tuzlanskom zatvoru »Otađbina« je prestala izlaziti u Banjoj Luci.

U septembru 1911 godine on ponovo pokreće »Otađbinu« u Sarajevu, koja nastavlja još oštriji kurs borbe protiv okupatorske vlasti...

poslanika sa Zemaljskom vladom u Sarajevu.

U njegovim člancima »Na čistac« on prečišćava političke odnose sa narodnim predstavnicima Srba Bosne i Hercegovine...

(Nastavak u slijedećem broju)

VASO GAJIĆ

Kada mu je žena Milka predložila da će ona moliti vlasti za bolji postupak prema njemu...

Izgradnja kupališta ne smije biti privremeno već stalno rješenje

— RAZGOVOR SA DRUGOM ZIJADOM KADENIĆEM, NAČELNIKOM SEKRETARIJATA ZA KOMUNALNE POSLOVE —

Anketa o izgradnji kupališta na Vrbasu je već dovoljno jasno ukazala na to da postoje svi uslovi da Banja Luka dobije jedno takvo kupalište. Tim više, što se ona naglo razvija u svim pravcima i radi toga ovo pitanje iziskuje, ne samo diskusije i polemike, već i akciju koja će doprijeti što bržem rješenju ovog problema. U nekoliko napisa koje je dosada objavio naš list učestvovalo je više stručnjaka i zainteresiranih. Na kraju, u ovoj diskusiji, važno je mišljenje i odgovornih faktora. Obratili smo se drugu Zijadu Kadeniću, načelniku Sekretarijata za komunalne poslove pri Narodnom odboru grada.

Evo, šta drug Kadenić kaže: »Sa velikim interesom pratio sam u nekoliko zadnjih brojeva našeg lista napise koji su tretirali pitanje i potrebu izgradnje jednog solidnog kupališta ili terena za sportove na vodi u Banjoj Luci. U tim napisima bilo je i prijedloga o kojima će se morati voditi računa kada se pristupi rješavanju ovog pitanja. Međutim, za sada, u ovoj godini neće biti ništa od toga, odnosno, neće se ova zamisao moći realizovati. Radi čega? Prije svega, što generalni regulacioni plan predviđa rješavanje ne samo ovog, već i ostalih sličnih pitanja. Po koncepciji, koja je već usvojena od ovog Savjeta, predviđa se uređenje kompleksa zemljišta na terenu sadašnje pijace i tvrđave Kastel. Po toj koncepciji Kastel će sa okolinom biti pretvoren u veoma lijep park, a u njegovu podnožju, odnosno, na obali Vrbasa, na mjestu zvanom »Šišur« predviđa se i izgradnja savremenog kupališta sa potrebnim rekvizitima. Istina, generalni regulacioni plan nije još stavljen na uvid biračima, a to će uskoro biti. Vjerovatno da će biti primjedbi od strane birača. Ukoliko budu imajesne, onda će doći do izvjesnih pomjeranja i promjena.

Ja mislim — kaže drug Kadenić — da je u svemu ovom najvažnije voditi računa o tome, da, ukoliko se već pristupi izgradnji jednog ovakvog objekta, treba nastojati da to ne bude privremeno već stalno rješenje. Ukoliko bi se gradilo kao privremeno rješenje, onda bi takvo ostalo dulje vre-

mena, pa bi za izvjesno vrijeme morali ponovo postaviti isto pitanje. A to nikako ne ide. Po mojim ubjedenju kupalište bi se moralo graditi ispod Kastela, a ne niže Hadilovca kako su to mnogi predlagali. Ovaj drugi prijedlog nije prihvatljiv iz više razloga. Prije svega, što bi se kupalište nalazilo ispod ušća riječice Crkvene, koja donosi mnogo nečisti pa i razne hemikalije koje u nju istresa Tvornica kože. Zatim, radi toga, što se na ovom mjestu odvodi kanalizacija iz Dječje bolnice, a malo niže i gradska kanalizacija. I još jedna veoma važna napomena. Vrbas je u svom toku kod Rebrovačkog mosta veoma brz i nepogodan za djecu i

slabije plivače, a na ovom mjestu će se graditi veliki gvozdeni most, kako to predviđa regulacioni plan. Sve ovo ukazuje na potrebu da se nađe bolje i prikladnije rješenje, a ono se nalazi, po mojim mišljenju, u izgradnji terena pod Kastelom.

Međutim, izgradnja ovakvog plivašta, koje mora da odgovara potrebama grada od više desetina hiljada stanovnika, iziskuje i velike materijalne izdatke. I zato, ukoliko želimo da izgradimo ugledno plivašte koje bi činilo jednu cjelinu sa današnjom plažom na drugoj strani Vrbasa, moraćemo pristupiti etapnoj izgradnji plivašta, tj. nećemo ga moći završiti u idućoj godini.

Душко МОМЧИЛОВИЋ: Pogled na most i tvrđavu Kastel

Хоћемо ли плаћати акумулацију

Прописи којима се регулишу односи појединих грана друштвене дјелатности у пракси морају од надлежних органа да буду и спроведени. Али се увијек тако не ради. Преласком на самостално издржавање школских просторија Народни одбор срезга по кварталима врши дозначавња потребних средстава школама. Као увијек, тако и ове године одобрен је потребан буџет за набавку огревног дрвета. Када сам у Народној банци дизао кредит за школу у Меховицима упитао сам једног службеника да ли се

плаћа акумулација за дрво? Он је одговорио: да! Тада сам на текући рачун Народног одбора срезга унатио новац за 6 м³ огревног дрвета. Касније су ми у Шумској управи казали да акумулацију не треба плаћати јер је дрво из државне шуме. У Народној одбору кажу да је пропис такав и да се акумулација мора платити. И тако ни данас последице дужег времена не знамо ко је у праву. А крајње је пријеме да се овај став расчисти.

P. KRPIĆ

Kako je tužan ulazak u lokalni autobus

Govori se i piše o tome kako su kondukteri i šoferi krivi za gužve po autobusima. A putnici?

Evo pogledajmo ih kako ulaze: nahrupili su na ulazna vrata mješajući udove i ispreplućujući tjelesa i stvarajući jednu ružnu sliku. Eno onog delije što je upro koljeno u nečija rebra, a eno i one debele žene koja se sa cekerom zgugječnog paradajza probija naprijed, i samo naprijed, te više: »Dajte pustite majke sa djecom. Mi, majke, imamo prioritet«, i već kao da se sprema da održi govor o važnosti majke i djeteta te počine »Naše majke i naša mala djeca...« nešto je neki pijani čovjek prekida počnujući da se rdavo izražava o majkama i djeci (psujući ih sve skupa). Umijeće se i konduktar:

— Pa dobro, drugarice, jasno je ako ste vi majka sa malim djetetom, da vi onda imate prioritet, ali ja ne vidim gdje je to vaše malo dijete.

Naša kozerija

Pa se uspostavilo, jer ju je neki komšija prepoznao, da ona zaista ima dijete, ali da to njeno dijete ima već oko trideset godina.

Ako konduktar zamoli učtivo putnike da se pomaknu malo naprijed kako bi ih više moglo stati unutra, nađe se uvijek neki galamdžija koji se buni i pravi važan te koji veli da se on neće nikome da pomakne, da je prošlo vrijeme kad se on nekome pomicao.

Neki će čak reći da idu »službeno« u Šeher ili u Trapistu, a ovamo idu da banjaju reumatične noge, a ima i ljudi koji svoja privatna kupanja ubrajaju u službene poslove.

A to nije dobro. Jer, ako ja idem u Šeher da liječim šišas, ne mogu reći konduktaru:

»Daj pusti mene preko reda, ja idem službeno«. Jer liječiti reumu

DOPI SI ČITALACA

Druže uredniče,

Opšte je poznato, da je ova godina podbacila u duprinesu poljoprivrednih proizvoda, zbog vremenskih nepogoda, koje su zahvatile našu zemlju. Zbog toga imamo dosta teškoća u snabdjevanju građanstva raznim životnim namirnicama. Ali u pogledu snabdjevanja hljebom, situacija je najteža i smatram da nije opravdana.

U uterak, 7. ov. mj. otišao sam u pekaru po hljeb, međutim, hljeba nisam dobio, iako ga je bilo u dovoljnoj količini. Pri dolasku u pekaru, koja se nalazi preko puta hotela »Rudi Čajavec«, stao sam u red da čekam sa ostalima, i primijetio da se pekar i jedan građanin iz reda objašnjavaju zbog hljeba. Građanin je, na dosad uobičajeni način, tražio da kupi kilogram hljeba, a pekar je rekao da ne može dobiti dok ne donese brašno u zamjenu, zbog čega su prisutni građani protestovali. Ovo se desilo ujutro oko 5.30 sati. Tada je na pitanje jednog druga iz reda: »Gdje će sada naći brašna« pekar odgovorio: »Čekaj evo sada će u 7 sati biti »Granapi« otvoreni, pa uzmi«, ne misleći da ovaj drug mora biti u 6 sati na poslu u preduzeću. Isti odgovor dobili smo i mi ostali koji smo stajali u redu. Prema tome, ovom drugu, kao i nama ostalima nije preostajalo mnogo

vremena za razmišljanje, jer smo požurili na posao.

Odgovora drugog nije moglo ni biti, jer je, kako nam je pekar rekao, njima tako bilo naredeno.

Pošto sam toga dana ostao u kući bez hljeba, nije mi preostajalo ništa drugo, nego da izadem iz preduzeća pa da ga potražim.

Istoga dana, poslije 8 sati, prolazeći kroz grad, svraćao sam u pekare, koje su već bile skoro prazne, pa i u »Granape«, u kojima takode, nije bilo brašna.

Pošto mi je stvar postajala sve sumnjivija, odlučih da poslovođu posljednje kolonijalne prodavnice upitam: »Zašto je u gradu nastalo tako naglo pomanjkanje hljeba i brašna«. On mi je odgovorio nejasno, tako da je: »Baba za djedu, dj...«

Iako ja ne živim dugo u Banjoj Luci, pa mi moguće nisu ni poznati uslovi nabavke, smatram da bi se za ovo moglo naći neko rješenje. Smatram da bi se ovo moglo riješiti putem redovne prepplate kod pekara, ili izdavanjem nekih bonova za snabdjevanje hljebom, što bi u mnogome olakšalo građanstvu nabavku hljeba.

Zašto se ovako moralo dogoditi, odgovor ostavljamo odgovornim licima za to, a kako smo se proveli toga dana, koji smo ostali neobezbjedjeni hljebom, to vam mi možemo reći.

M. Kovačević, službenik

Nema bojazni da će nestati brašna

Ovegodišnja suša ostavila je za sobom slab prinos žetve. Žitna rđa, bolest žitarica, koja se pojavljuje kao posljedica pretjerane vlage u jako toplim danima, takode je ostavila svoj pečat na ovogodišnjoj žetvi, smanjivši je ispod očekivanog prosjeka.

Sve ovo nilo je neku bojazan o količinama prinosa žitarica. U kratkom vremenu prnio se glas kako će brašna ubrzo nestati, a samim tim i hljeba. Građani su počeli da stvaraju zalihe, za koje se ne bi moglo reći da su male. Potražnja brašna na tržištu rasla je iz dana u dan. Trgovine su formalno bile opsjedane od izvjesnog broja građana, pa čak i od seljaka iz blizje ili dalje okolice Banje Luke. Dešavalo se da po neki seljak donese na tržište žito prodajući ga po 40 dinara kilogram, a kasnije, kada je isto prodao, kupovao je u trgovinu veću količinu brašna po 30 dinara.

Posljedica ovakve panike je bila ta, da je zaliha brašna na skladištima počela vidno da se smanjuje. Slab kapacitet mlinova nije mogao zadovoljiti nagli porast

potražnje. Da bi se stvar još pogoršala, ovih nekoliko dana električni mlin »Vrbanja« ne radi uslijed nekih opravki, tako da je ukupni kapacitet mlinova u ovom trenutku daleko ispod prosjeka.

Međutim, cjelokupna ova bojazan je neosnovana kako to tvrde u Privrednom savjetu NOG-a Banje Luke. Žito-brašno je poručeno i nalazi se na putu. Kako mjesečna potrošnja brašna iznosi oko 35 vagona, a kako je potražnja i suviše velika da bi ta količina brašna bila dovoljna, pristupice se izvjesnim mjerama na osnovu kojih će se spriječiti, kako stvaranje nepotrebnih zaliha, tako i odvoženje brašna u okolna sela.

Kako se predviđa, organizacija Socijalističkog saveza radnog naroda Banje Luke pristupice ovih dana pravljenju spiskova domaćinstava u kojima će se svako domaćinstvo izjasniti kolika mu je količina brašna, odnosno hljeba potrebna dnevno, i kod koga će se snabdjevati. Na osnovu tih spiskova, svakom od ovih domaćinstava biće obezbijedena potrebna količina hljeba ili brašna, tako da više neće biti ni redova ni gužve ispred pekara ili trgovina.

Ova mjera, kojom treba da se obezbjedi snabdjevanje građanstva Banje Luke, ne znači da će se sprovesti neka racionalizacija u odnosu na snabdjevanje hljebom ili brašnom. Količina brašna koja se i do sada trošila, količina od 35 vagona, biće podjeljena podjednako na sve stanovništvo grada. Iz ovoga proizlazi da će brašno predviđeno za stanovništvo Banje Luke zaista biti i utrošeno od strane građana ovoga grada, a ne da ovo brašno ode onamo, gdje nije ni namjenjeno — za zalihe i za špekulacije.

M.

PR PREMAJTE SE
ZA „DJEČIJU NEDELJU“, KOJA ĆE SE ODRŽATI OD
4 DO 10 OKTOBRA

Defileom se otvara proslava vatrogasaca

I ove godine, organizacija vatrogasnih društava grada Banje Luke proslavlja 19 septembar kao dan vatrogastva.

Proslava dana vatrogastva obavice se u nedelju ujutro defileom (dobrovoljnih vatrogasaca kroz grad. Nakon izvršene smotre organizovace se posjete svim vatrogasnim jedinicama. Tada će se u jedno obaviti pregled uređaja, sprava i prostorija, kao i gotovost tih vatrogasnih organizacija. Poslije posjete jedinicama, sve vatrogasne organizacije organizovace izlete za svoje članove.

ГОСТОВАЊЕ ЧЛАНОВА РАДИО ЗАГРЕБА У БАЊОЈ ЛУЦИ

18 овог мјесеца у Бањој Луци гостују вокални квинтет „Лесински“ и тамбурашки збор Радио Загребa. Солисти: Анђелка Вишић и Анкица Зубонаћ.

На програму је народна и забавна музика.

Програм ће се извести у Дому ЈНА.

Sportski osvrti

DOBAR USPJEH METALACA

U Slavonskom Brodu od 1. do 5. septembra održan je finalni dio prvenstva metalaca Jugoslavije. Među učesnicima — najboljim ekipama narodnih republika nalazili su se i metalci Banja Luke odbojkaši »Rudi Čajaveca« i nogometaši »Jelšingrada«. Obje ekipe zabilježile su uspjeh. Odbojkaši »R. Čajaveca« u konkurenciji 10 ekipa zauzeli su III mjesto, postigavši najbolji plasman od svih predstavnika naše Republike. Ovaj plasman mogao je biti još i bolji samo da organizatori nisu u toku igranja izmijenili program natjecanja. Nogometaši »Jelšingrada« osvojili su 5-6 mjesto, ali su za primjerno sportsko držanje i borbenost nagrađeni sa peharom.

U prvom sportskim natjecanjima metalci Banja Luke postigli su dobre rezultate, stoga im čestitamo i želimo nove uspjehe.

SPLASNULA UPORNOST?

Dugo su prosvjetni radnici vodili borbu za ispraznjenje prostorija koje se nalaze u sklopu prve Osmogodišnje škole (kod Srećkog suda), a koje su dugi niz godina služile kao magazini. I na kraju — tek na odluku Vrhovnog suda, prije dužeg vremena, prostorije su konačno ispraznjene. Međutim još i danas sala se ne upotrebljava, jer nije bilo i nema materijalnih sredstava, da se postavi parket i okreće zidovi! Zaista je čudno kako je velika bila upornost za ispraznjenjem ove prostorije, a kako je sada — kada se radi o osposobljenju ove prostorije za fiskulturnu dvoranu, upornost splasnula. Već je i nova školska godina započela i fiskulturna dvorana je itekako potrebna za izvođenje nastave fizičkog vaspitanja, pa ipak ona nije još osposobljena, što ni malo nije povalno.

SLABA ORGANIZACIJA

Prošlih nedjelja u Banjoj Luci je održano prvenstvo Republike u vožnji kajaka na brzim vodama, a na kojem su pored kajakaša naše Republike uzeli učešća i državni reprezentativci. Ovo prvenstvo nije uspjelo zahvaljujući slabo organizaciji broderskog društva Vrbas.

Takmičenje je otpočelo sa zakasnjeljem od preko dva sata. Takmičarska staza nije bila čista. Organizatori nisu bili obezbjeđili dovoljan broj stoperica. Bilo je veoma malo odgovornih ljudi po organizaciji. Svega jedan redar u kajaku nije bio u stanju da napravi red na takmičarskoj stazi prošaranoj kupcima i čamcima.

Neozbiljni razgovori i nedovoljno obrađene obavijesti davane preko razglasne stanice davale su neozbiljan ton i onako slaboj organizaciji ove značajne kajakaške priredbe. Neodgovorno i neozbiljno je nastupilo društvo Vrbas ovog puta!

BEZ ATLETIČARA BANJA LUKE

Još jedno atletsko prvenstvo Republike — održano 12 i 13 septembra u Brčkom, prošlo je bez učešća atletičara Banja Luke — vjerujemo i Bos. Krajine, iako je najveća atletska priredba održana u ovoj godini u Banjoj Luci jasno pokazala kako velikim atletskim snagama raspolažemo. Na ovom prvenstvu bilo je čak i zapaženih rezultata. Međutim iako se očekivalo da će atletičari Banja Luke ove godine uzeti učešća na prvenstvu Republike, materijalni razlozi bili su opet glavni razlog izostanka. U primjedbi jednog atletičara »da su nogometaši trebali ići, ne bi bilo zapreke«, ima mnogo istine!

Sportski događaji

POTSAVEZNA LIGA

Sloboda i Rudar u voćstvu

U drugom kolu Potsavezne lige postignuti su slijedeći rezultati: **Bos. Dubica:** Borac — Bratstvo 6:1; **Kotor Varoš:** Mladost — BSK 2:2; **Bihać:** Jedinstvo — Radnički 4:0; **Ljubija:** Rudar — Borac (Drvar) 3:0; **Bos. Novi:** Sloboda — Mladost 3:1. Derbi susret ovog kola Sloboda — Mladost završen je sigurnom pobjedom domaće momčadi nad prijedorskom Mladosti koja je dobar dio utakmice igrala sa deset igrača, zbog povrede Simića.

Poslije drugog kola na tablici Potsavezne lige vodi Rudar i Sloboda sa po četiri boda ispred Borca (Bos. Dubica) i Jedinstva sa po tri boda.

Raspored nedeljnih susreta:

U Banjoj Luci: Radnički — Borac (Bos. Dubica) i BSK — Borac (Drvar).

Prijedor: Mladost — Jedinstvo; **Kotor Varoš:** Mladost — Sloboda;

Bos. Krupa: Bratstvo — Rudar.

Pobjede domaćina

U drugom kolu Potsavezne fudbalske lige postignuti su ovi rezultati:

Bos. Novi: Sloboda — Mladost 3:1; **Bihać:** Jedinstvo — Radnički 4:0; **Kotor Varoš:** Mladost — BSK 2:2;

Ljubija: Rudar — Borac 3:0; **Bos. Dubica:** Borac — Bratstvo 6:1

U ovom kolu pobjednik su uglavnom domaći timovi. Derbi drugoga kola završio se zasluženom i sigurnom pobjedom Slobode čije su akcije za osvajanje prvog mjesta nakon ove pobjede znatno skočile. Rudar je i u ovom kolu pobjeđio, ali ne onako kako se očekivalo. Jedinstvo i Borac nisu dozvolili da se njihovi navijači razočaraju, čak šta više pobjeđili su sa visokim rezultatima i pored toga što su imali solidne protivnike.

Banjalučki »plavi« su jedini od gostujućih timova koji su sa ovog kola vratili se pozitivnim bilanсом. Borbe tek počinju, ali sudeći po prvim rezultatima najozbiljniji kandidati za jesenjeg prvaka su, nema sumnje, Sloboda i Rudar. Međutim nije isključeno da se u tu borbu umiješa još i prijedorska Mladost ili dubički Borac.

PRVENSTVENI SUSRET REPUBLIČKE LIGE

KOZARA - TEKSTILAC 2:1 (0:1)

Pred oko 600 gledalaca na stadionu Kozare odigran je u nedelju prvenstveni susret između domaće Kozare i derventskog Tekstilca. U vrlo živoj igri u toku prvog poluvremena, gosti su uspjeli postići zgoditak u 38 min. igre preko Hadžagića. U petoj minuti igre desno krilo Kozare je povrijeđeno, te je Kozara nastavila igru sa 10 igrača što je značio veliki hendikep po Kozaru. Drugo poluvrijeme donijelo je mnogo bolju igru Kozare koja je uspjela preko Hasanbegovića H. da izjednači rezultat. U 61 min. igre. Tri minute kasnije Kasumović postiže pobjedonosni zgoditak. Susret je dobro vodio Bastijančić iz Banja Luke.

U predigri ove utakmice odigrana je utakmica grupnog prvenstva između Jedinstva (Prnjavor) i Lijeve (Nova Topola), koja je završena pobjedom Jedinstva sa 6:3 (4:2). Strijelci Dujski 3, Šabl 2 i Porčić 1 za Jedinstvo, a Pavlović dva za Lijeve. Sudio je dobro Klidić iz Banja Luke.

V. M.

Борац је поново играо некорисно

Највећи фаворит за наслов првака Републике, бањалучки Борац у недељу је поражен од тузланске Слободе са 1:2. Сушрет Борац — Слобода дошло је осредњу игру у којој је Борац већим дијелом био теренски надмоћнија, технички дотјеранија момчад.

Што је онда условило пораз Борца?

Оправдање овог пораза многи су нашли у несигурним интервенцијама вратара Штрауса, коме је оно био први првенствени — а уопште други наступ за прву момчад Борца. Да ли је заиста то разлог недељног пораза? Мислимо да није, али слажемо се да је то само један разлог, али пролазног карактера. Оне главне, битне разлоге поразу многи гледаоци нису пронашли јер је њихово око ужикавало у китњастој игри Борчевих играча. А ту управо и лежи разлог недељног пораза!

Борац је у периоду своје највеће теренске превоћи (почетак и средина првог полувремена) изгубио утакмицу само зато јер су његови нападачи од многобројних повољних прилика искористили само једну у току утакмице. Ето, баш ту, у тој неефикасности крије се један од главних разлога недељног — без потребе претрпљеног пораза. Не моћ без реализовања повољних шанси не значи ништа, јер згодни су главно у ногомету и у-

Први пут међу најбољим у Републици

Тек ове године испуниле су се жеље симпатизера фудбала Бос. Градинке. Њихов љубимац Козара освојила је наслов првака Бањалучког потсавета и стекла право учешћа у Републичкој лиги, пласиравши се међу најбоље тимове Републике. Од свог оснотка симпатизери и навијачи Козаре су потпомогали Козару, борили њене играче и навијачи, како би њихов љубимац — Козара постигао што веће успјехе. Најчешће је бањалучки Борац био препрека великим успјесима Козаре. Прошле године Козара је директне противнике имала у дубичком Борцу и Рудару (Лjubija). Првенство је освојено и Козара заједно са бањалучким Борцем ове године учествује у Републичкој лиги. Борбе за наслов првака Републике већ су започеле. Правити цке прогнозе о пласману је пресурањено и незахвално.

Поваљја у Републичкој лиги Козара одиграла је досада двије утакмице и освојила три бода. Први сушрет са какањским Рударом, одржан претпрошле недеље у Бос. Градиници дошло је резултат 2:2 и један бод Козари, иако је Козара заслужила пobjеду обзиром на залагање и приказану игру. Прошле недеље заслужено је поражен дугогодишњи члан Републичке лиге — дервентски Текстилар.

Главни разлог претиско израженеј пobjеди лежи у грешци у-

ИСПРАВКА

У прошлом броју због недовољне упућености намет западњика под насловом „НЕОЗБИЉНО“ донијели смо неточан приказ закашњења играча БСК-а Мастеле и Рамша на почетак утакмице БСК — Младост. Овог пута врхушно исправку, јер је недовољно обојице играча проистекао кривим распоредом утакмица на плакатима, по којима је сушрет БСК — Младост требао бити главни, а не предигра, као што је у ствари био, са чим се се сложили и други из Потсавета и други спортски руководиоци.

право они чине резултат, а до каз заснован на играма Борца, говори да се теренска превоћ далеко дуље памти од превоћне али јалове игре. И биљежи. Па ипак сви такви порази и таква игри као да нису

Харвадић је био најбољи играч на терену

били довољни да укажу на потребност одлагања те највеће слабости Борчеве тима. Нефикасност — рак рану Борца, требало би коначно отклонити. Треба тражити нападача као што

коју су запали домаћи играчи затварајући прерано игру.

За Козару је веома повољан распоред одигравања сушрета у оквиру Републичке лиге, јер је прве сушрете одиграла на свом терену, а што је од велике користи по Козару и у моралном и материјалном погледу.

И у раду Козаре јављају се недостатаци. Козара нема свог подмлатка из којег би обављали свој тим. Поред тога играчи осим фудбала не упражњавају ни једну другу спортску грану, ма да је познато да се издржљивост и добра физичка кондиција могу постићи нарочито упражњавањем других спортских дисциплина. Поједини играчи склони су уживању алкохола што проузрокује педовољну физичку припремљеност, нередовно одлазње на тренинге и слично. Истина ове појаве нису честе и увријечене код свих играча, али су ипак штетне и против њих се треба борити. Ипак највећи проблем Козара налази у недостатку материјалних средстава. Обзиром да је Градишка мало мјесто и да је прилив гледалаца доста малих, овај проблем тешко је ријешити.

И поред свега тога нема симпатизера фудбала у Градиници који сумња у Козару и њен успјех.

Ст. Вук.

КОШАРНАШНА ЛИГА НЕОЧЕНИВАНО

БОРАЦ — ЈЕДИНСТВО (ТУЗЛА) 37:42 (18:15)

Игралнице Младих Крила. Гледалаца близу 200. Судије: Штраус (Бања Лука) и Биса (Сарајево).

Борац: Љоврић 6, Фригановић 8, Прохаска 10, Јурић 8, Караџа 5, Станивуковић, Раћи и Зелковић.

Пред утакмицу са Јединством пријатељи Борца, а и сами играчи очекивали су да ће Борац уписати још два бода у своју активу. Да будемо искрени то исто очекивали смо и ми. Али као што се често дешава предвиђања се нису испунила.

Сама утакмица имала је прилично чудан помало и сензационалац, ток. Током цијелог првог

је некад био Шкорић, који је у току игре упутио око 30 удараца на врата противника — које истина нису погађале све циљ, али зато „четвртице“, „петнице“, над противником нису биле ријеткост у играма Борца, као што је то сада случај. Треба пуцати, пуцати. То се тражи од нападача, а не комплицирати игру — нападе, допуштајући противнику да се сконцентрише и отклони опасност.

Поред овога крилни халфови Борца Спахо и Јурић провели су и овог пута некористан начин играња. Питамо се чему је уопште било потребно „вучње“ лопте од половине Борца до половине гостију — а некада и даље. Оне познату чињеницу — да упућена лопта осваја брже терен од играча заборавила су оба халфа којима је у игри повјерена једна од најтежих дужности. Из акције у акцију халфови Борца су непотребно далеко одлазили са лоптом — остављајући за собом празан незаштићен простор у којем је лутајући центарфор гостију убирало лопте. Истовремено овакав начин игре користи је играчима Слободе који су се успијевали средити и отклонити опасност од својих врата.

Оваква некорисна и неопрезна игра халфова могла је проузроковати још згодитака у Борчевој мрежи, само да није било — овог пута веома доброг и поузданог, Халивадића.

Ето ту, у некорисној игри халфова и нефикасности Борчевог павалног реда лежи главни разлог недељног пораза. И докле год буду напади Борца лијети „па око“ без завршног удараца и докле год играчи Борца буду спроводили некористан начин играња, докле ће Борац „гутати“ поразе, који му не дозвољавају да се уврсти у ред бољих момчади.

ПУБЛИКА СЕ НИЈЕ ПОНИЈЕЛА ЛИЈЕПО

Завршетак утакмице дошло је изред, показавши слабост у организацији утакмице. Поједини неодговорни гледаоци задовољни клубаштвом настојали су изгредима да оспоре пobjеду противника. Неколико каменца полетило је у правцу судије Станишића, који је истина са грешкама водио овај сушрет. Највећу грешку је начинио што није свирао офсајд у моменту који је претходно другом — пobjедоносном згодитку.

Требали би већ једном почети са кажњавањем неодговорних гледаоца путем судије за прекршаје или удаљавањем са стадиона, како би већ једном стали на крај оваквим нередима који су чести гости на нашим игралиштима, а које стварају неодговорни гледаоци.

Ар.

OGLASI

Prodaje se kuća na sprat po sporazumu useljiva i ima malu kuću, odličan voćnjak i baštu. Upitati Kočićeve 39.

Zamjenjujem jednosobni stan sa nuzprostorijama u Sarajevu za odgovarajući u Banjoj Luci.
Obratiti se na telefon 361.

Zamjenjujem stan od sobe, kuhinje, veš-kuhinje, banje i podruma. Strossmajerova 20 za stan od 2 sobe, kuhinje i nuzprostorije.

Zamjenjujem dvosobni konforni stan, centar Banje Luke za sličan u Beogradu. Adresa u administraciji lista.

Zamjenjujem stan u Sarajevu od sobe, kuhinje i sa nuzprostorijama, kuća zasebno, za stan u Banjoj Luci.
Adresa Goruša 18 Sarajevo.

Nestalo mi je sina Zubejda Ališića, rođen 1939 god., plav, očišan. Navodno otišao sa ciklusom »Kolorado«, prije mjesec dana. Traži ga majka Suvha Ališić. Ako neko nešto zna o njemu da mi javi na adresu Suvha Ališić, Lede Karabegovića 12, Banja Luka.

DAJEM ZA NAGRADU dobro sačuvani predratni muški bicikl ko mi ustupi ili nađe odgovarajući jednosobni konforni stan. Telefon broj 200 ili preko adrese u oglasnom odjeljenju.

Izgubljena je 12 septembra tamno plava vesta, prednji dio izrađen bijelim. Molim nalaznika da vrati, uz nagradu, Gajeva 3/II.

»Astro«

TVORNICA SAPUNA I KOZMETIČKIH PROIZVODA

ALIPAŠIN MOST KOD SARAJEVA—Telefon 4251-lokal-8

PROIZVODI:

Sapun za pranje, sapun za umivanje-terpentin, kalijev (mazivi) sapun, brijaći sapun, specijalni brijaći sapun „Saraj“, sapunski prašak „Biljana“ u kutijama po 250 gr. sredstva za čišćenje „S J A J“. Toaletne sapune u velikom asortimanu i selo i grad. Ulje za kosu, kolonjske vode svih

mirisa, specijalnu kolonjsku vodu za brijače „Svježa šuma“, parfeme, kremu za negu lica itd. Tražite ponude i izvršite probnu narudžbu pa će te se uvjeriti da su cijene našim proizvodima, kao i kvalitet bez konkurencije.

Nakon dugog vremena - opet

C E R E T A N

bolji, efikasniji i sa širom upotrebom

Tko sije sjeme zaprašeno ceretanom — više žanje — a urod je kvalitetno bolji
Mnogobrojne štetnike na vočkama, šećernoj repi, uljanoj repici i drugom industrijskom bilju, te povrću najuspješnije suzbija

E 605

Zbog naročitog emulgatora, preparat je efikasniji i s njim se lakše radi nego drugim parationskim sredstvima
Ova poznata i prokušana „Bayer“ — ova sredstva za FNR Jugoslaviju proizvodi

»PLIVA«

tvornica farmaceutskih i kemijskih proizvoda - ZAGREB

Laura

JE IDEALNO SREDSTVO KOJE SPREČAVA ZNOJENJE I ODSTRA NJUJE NEUGODAN MIRIS ZNOJA

Način upotrebe:

Mjesto koje se znoji nakvasi se poslije pranja sa pamukom natopljenim u LAURI
Ovo odlično sredstvo proizvodi

„PLIVA“

tvornica farmaceutskih i kemijskih proizvoda
ZAGREB

TVORNICA OBUĆE »BOSNA« traži fakturistu sa praksom.
Plata po tarifnom pravilniku

Obavještavam

SVA PREDUZEĆA, USTANOVE KAO I PRIVATNA LICA DA SAM PRESELIO svoju mehaničarsku i puškarsku radnju iz ulice Vese Masleše na korzu ULAZ UDRUŽENJE LOVACA. VRŠIM OPRAVKE SVIH VRSTA PISAČIH MAŠINA, VAGA, KASA, BICIKLA I ORUŽJA

JOSIP JANDRIĆ

Mehaničarska radiona Banja Luka